

Р. В. Пилипчук

Кондратенко Роман Сидорович

КОНДРАТЕНКО Роман Сидорович (30. 09(12. 10). 1857, м. Тифліс, нині Тбілісі – 02(15). 12. 1904, м. Порт-Артур, нині Люйшунь, Китай, похов. у С.-Петербурзі) – військовик. Генерал-лейтенант (1904). Походив із укр. козац. роду з м. Катеринослав (нині Дніпропетровськ), який отримав дворян. титул. Закін. Полоц. військ. гімназію (нині Білорусь, 1874), Микол. інж. училище (1877) й інж. академію (1882) та Академію Генштабу (1886) у С.-Петербурзі. Служив на Кавказі, у Києві, Одесі та ін. Від 1903 командував 7-ю Сх.-Сибір. стрілец. бригадою (згодом розгорнута в дивізію) у Порт-Артурі – базі рос. Тихоокеан. флоту на п-ові Ляодун. Із поч. рос.-япон. війни у січні 1904 очолив сухопутну ділянку оборони Порт-Артура. Під його керівництвом створ. потужні фортифікац. укріплення, розроблено й застосовано нові види озброєння (ручні гранати, міномети, електр. загородження тощо), успішно відбито 4 штурми япон. військ. Загинув у бою. Через 20 днів гарнізон Порт-Артура капітулював. На місці загибелі К. на знак поваги японці встановили граніт. обеліск, що зберігся донині. Під час 1-ї світової війни у бою поближ. Тернополя загинув син К. – штабс-капітан рос. армії М. Кондратенко, у серпні 1945 ультиматум про капітуляцію командуванню япон. Квантун. армії вручив його онук – полковник рад. армії І. Артеменко. У Рос. імперії ім'ям К. названо п-ів, есмінець Балт. флоту, Полоц. кадет. корпус, стрілец. полк, вулицю в Одесі (нині І. Буніна), встановлено пам'ятники (зруйновані за рад. влади). 2008 у Полоцьку відновлено погруддя К.

Рекомендована література

1. Овчинников А. Г. Народный герой Роман Исидорович Кондратенко. 2-е изд. Екатеринослав, 1912;

2. Куличкин С. П. Кондратенко: Герой обороны Порт-Артура. Москва, 1989;
3. Широкоград А. Б. Падение Порт-Артура. Москва, 2003.

Бібліографічний опис:

Кондратенко Роман Сидорович / Р. В. Пилипчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4720>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).